

je vendar l. 1803. vlada dovolila, da sme javno učiti češčino na nemški gimnaziji v Pragi. Predavanja Thamova niso trajala dolgo, toda seme vsejano je začelo po nekoliko letih kaliti znova. Za Thamom ki je v veliki revšini umrl, so delovali njegovi nasledniki dalje in so tako napravljali pot sedanjemu češkemu kulturnemu razvoju.

„**Macierz polska**“ je izdala v preteklem letu štiri nova dela, ki obsegajo 62 tisk. pol; en spis poučuje bralce o gospodarstvu, druga knjiga podaja življenjepis M. Konopnicke in razen tega se je izdalo 5000 izt. Mickiewiczovih spisov. Vкуп se je tekom lanskega leta natisnilo 26.000 knjig in se je prodalo 32.196 knjig, 12.604 več nego poprej. Odbor „Maticy“ na čelu z energičnim predsednikom dr. Finklom, pripravlja sedaj novo izdajo „Enciklopedije“, katere prva izdaja se je že razprodala.

„**Društvo poljskih časnikarjev v Lvovu**“ je obhajalo 10. majnika svojo desetletnico. Bilo je ustanovljeno l. 1893., od najmlajših poljskih časnikarjev E. Kolbuszowskega in Br. Laskovnickega. Poljsko občinstvo je hitro spoznalo njegovo važnost in sedaj ima društvo že 170.000 K premoženja, tako da že podpira vdove in sirote po umrlih časnikarjih. Predsednik društva je sedaj Adam Krechowicki, okrog katerega je združenih 68 poljskih časnikarjev v Lvovu.

„**Poljski slog**.“ Poljski časopis „Ateneum“ je objavil nedavno Bernsteinov spis o „poljskem slogu“ v Zakopanem. Ta slog je bil razširjen prej po celi Poljski, ko so zidali hiše iz lesa. Zdaj se je pa ohranil le še v lepi zakopanski dolini. Tam je jako obiskano letovišče. Nove hiše in vile zidajo sicer iz kamena, a izkušajo v kamenu posnemati stari slog lesenih stavb. Angleški estetik Ruskin je že občudoval ličnost tega stavbinskega sloga.

A. N. Pypin. Rusi nimajo sreče s svojimi imenitnimi možmi. Malokateri izmed njih dočaka starost Mommsenovo, Virchovo ali pa Miklošičevo. Ruski učenjaki izginjajo zgodaj iz sveta; za seboj puščajo samo spomin svoje velike nadarjenosti, duševnih proizvodov pa prav malo. V tem splošnem pravilu je častna izjema Aleksander Nikolajevič Pypin, ki je obhajal letos petdesetletnico svojega slovstvenega delovanja in obenem sedemdesetletnico svojega rojstva. Pred nekoliko leti je bil še brez službe, brez časti, in sedaj je profesor na vseučilišču in član carske znanstvene akademije v Petrogradu. Izdal je celo vrsto zgodovinsko-slovstvenih in kritičnih spisov, izmed katerih so najbolj imenitni: „Istorija ruskoj etnografii“ (4 zv.), „Istorija ruskoj literatury“ (4 zv.), „Obzor istorii slavjanskih literatur.“ Prva izdaja le-tega spisa je izšla 1865. l., druga 1881., in sedaj se pripravlja,

kakor poroča „Ruskaja Mysl“, tretja izdaja. V vseh Pypinovih spisih se kaže Pypinu vrojeni znanstveni takt, ki vse trditve opira na znanstvena preiskovanja na polju narodnosti in zgodovine. Pypin nikjer ničesar ne idealizira in tudi ničesar aristokratsko ne prezira. Kot slavist se bori v svojih spisih proti mističnemu hvalisanju vsega, kar je slovansko, in proti onim prenapetim rusofilom, ki hočejo uničiti Poljsko, ki tajijo obstanek maloruske narodnosti ali pa govoré o „belegradski guberniji“ ter o „bolgarski nehvaležnosti.“

V. A. Slêpcov. Letos je minulo 25 let, kar je umrl ruski pisatelj V. A. Slêpcov (roj. 17. jul. 1836.). Slêpcov spada k tistim ljudem in pisateljem, ki imajo ne samo v življenju, temveč tudi po smrti „smolo“. Naj se je lotil tega ali onega, nič se mu ni posrečilo. Slêpcov je prirejal predavanja za ženske, ustanavljal društva za zboljšanje obstanka omikanega proletariata, ustanavljal gledališka društva itd.; za vse to je porabil vse svoje moči, energijo, čas, toda vse to ni imelo uspeha. A tega se Slêpcov ni ustrašil; navzlic vsem oviram je nadaljeval svoje sisifovsko delo. Tudi njegova pisateljska nadarjenost se je malo upoštevala, akopram je njegovo večje delo „Trudnoe vremja“ zelo zanimivo. Po smrti je bil Slêpcov popolnoma pozabljen. Njegovi zbrani spisi so se slabo razpečavali; kritika jih skoraj niti ni omenila. Letos, ko je minulo 25 let od njegove smrti, se je napisalo le nekoliko površnih člankov o njegovem delovanju, iz katerih se vidi, da še danes ni njegovo delo dovolj ocenjeno. L. N. Tolstoj je nazval Slêpcova in Čehova najboljša humorista po Gogolu. Kdor je čital njegovo „Spêvku“, „Mertvove têlo“, „Svinju“, bode gotovo pritrdil besedam Tolstega.

Slovstveni proizvodi L. N. Tolstega. D. Mostovov podaja zanimive podatke o slovstvenem delovanju in pomenu L. N. Tolstega. Za 50 let se je razširilo na Ruskem 4,557.219 iztisov spisov Tolstega. V tem številu niso oni spisi, kateri so se največ razširili, n. pr. „Voskresenie“, „Krejcerovala sonata“ in dr. Ako bi se k temu tudi le-ti spisi priračunili, potem so se njegovi spisi izdali v 9—10 milijonih iztisov. Če se k temu priračunijo vsi raznojezični prevodi njegovih spisov, razširili so se spisi Tolstega v 20—25 mil. iztisov. Ako se k temu prištejejo vsi še oni spisi, ki so izšli v periodičnih izdajah (mesečnikih, tednikih itd.), so se izdali vsi spisi Tolstega v 30—40 mil. iztisih.

Slovanska enciklopedija. V znanstveni akademiji v Petrogradu od 23.—28. aprila je imel svoje posvetovanje shod slavistov. Pri tem posvetovanju se je sklenilo, da bode l. 1904. v septembru skupen shod vseh slavistov. Oddelki shoda bodo: 1. za jezik, 2. narodopis, 3. slovstvo, 4. zgodovino, 5. arheologijo, 6. pravo, 7. splošna vprašanja. — Shod slavistov bode tudi oskrbel izdajo slovanske enciklopedije. Po predlogu akademika A. Šahmatova bode slovanska enci-